

godt komme hinanden i Møde, hvor det drejer sig om noget mere eller noget mindre i Retning af Beskyttelse. Jeg skal indrømme det ærede Medlem, at han har forstaaet at tage opportune Hensyn, at indtage en imødekommende Holdning over for andre Anskuelse, og jeg er overbevist om, at ved en fortsat Behandling af Sagen ville vi nok kunne mødes.

Det ærede Medlem for Æbeltoft (Neergaard) talte særlig om Manufaktur-tolden. Her er jeg i det Tilfælde efter det Arbejde, jeg i disse Spørgsmaal har haft Del i, at være stærkest tilbøjelig til at fastholde, hvad der er vedtaget af Folketinget. Naar jeg bruger Udtrykket „stærkest tilbøjelig“, er det, fordi jeg mener, at naar der er Uoverensstemmelse til Stede om alle disse Spørgsmaal, hvor det dog kun drejer sig om noget mere eller mindre, gør man rettest i ikke at udtale sig alt for bindende. Jeg erkender, at Landstinget paa nogle Omraader har forladt det, som Toldkommissionen var enig om og eksempelvis kan jeg nævne Tømmer og Træ. Men over for dette, at Landstinget har forladt det, som Toldkommissionen var enig om, vil jeg dog ikke tilbageholde, at Folketinget i 1897 har gjort sig skyldig i det samme paa nogle Omraader. Naar man har bebrejdet Landstinget, at det har forhøjet Tolden paa Tømmer og Træ og Arbejder deraf, maa det fremhæves, at Folketinget i 1897 forlod det, Toldkommissionens Medlemmer vare blevne enige om angaaende en væsentlig Beskyttelse af Metalindustrien, og at det derved i Virkeligheden løsnede Stillingen noget. Jeg kan ikke skønne rettere, end at, naar Folketinget her ikke gik med til de Satser, som Toldkommissionen efter megen Møje var bleven enig om, kan man her sige: Det kan gaa lige op. Det ene Ting har afvejet paa et Punkt, det andet paa et andet. Skulde det vise sig, at begge Dele ere urigtige, maa man jo se at vende tilbage, men jeg er mest tilbøjelig til at forsvare de Resultater, Toldkommissionen kom til, og jeg vil ikke skjule, at skulde jeg forlade Toldkommissionens Stilling paa noget af disse Punkter, maatte jeg vel vælge at følge Landstinget. Det er ikke af Hensyn til det, som det ærede Medlem for Slagelse for et Øjeblik siden bragte i Forbindelse med dette Spørgsmaal, nemlig den gamle Sætning: noblesse oblige, jeg ser Sagen rent nøgternt fra Statens eget Standpunkt. Vi plante og drive Skove for Statens Regning, men vi faa intet for vort Træ og Brænde. Jeg skal dog tilføje, at

dette Spørgsmaal er ikke af afgørende Betydning for mig. Hvad Metalindustrien, særlig Landbrugsredskaber, angaar, skal jeg indrømme, at det bedste vilde være at skaffe Landbruget sine Hjælpemidler saa billigt som muligt, men jeg er tilbøjelig til at tro, at det, man vil opnaa i Retning af Besparelse paa saadanne Redskaber, er kun den Nedgang, som Folketinget vedtog ud over Toldkommissionens Forslag i 1897, og det er saa ubetydeligt, at det ikke spiller nogen væsentlig Rolle ved dette Spørgsmaals Afgørelse, saa meget mere som hvis vi gaa den Vej og ikke følge Toldkommissionen, ramme vi Haandværket og den mindre Industri. Det var denne, man tog Hensyn til i Toldkommissionen ved de Satser, som bleve indstillede paa disse Punkter. Man sagde: Vi ere jo ret godt fremme paa Metalindustriens Omraade, og det er en Industri, der er spredt over hele Landet, ikke en Industri, der har samlet sig i store Fabrikker paa enkelte Steder. Og her vil jeg sige, at naar der er Tale om de Industrier, der samle sig paa enkelte Steder, er det gaaet mig saaledes, at paa disse Punkter har jeg efterhaanden lært at slutte mig til de ærede Talere, som have haft Ordet før mig.

Hermed kunde jeg for saa vidt forlade Spørgsmaalet om Beskyttelse. Det har tilfredstillet mig, at Landstinget ikke har skabt dette Lovforslag nogen Hindring ved derpaa at indføre Spørgsmaalet om en Landbrugsbeskyttelse. Jeg skal ikke spille mange Ord paa dette Spørgsmaal, thi jeg tror ikke, at Kravet om en Landbrugsbeskyttelse er gennemførligt i Øjeblikket. Skulde jeg udtale min personlige Mening, er den væsentlig den samme som den, jeg for mange Aar siden har næret, at Landbruget kunde støttes paa forskellige Omraader ved en Beskyttelse paa alt, hvad der kommer ind under Begrebet: forældede Produkter, men jeg tror at kende nok til de raadende Stemninger i Landet til at vide, at det for Tiden vil være ganske overflødigt at rejse dette Spørgsmaal paa Rigsdagen. At bringe Spørgsmaalet frem her, vilde kun være at vanskeliggøre dette Lovarbejdes Gennemførelse; senere kunne vi se, hvad Udviklingen paa dette Omraade vil kunne føre til. Jeg yder min Anerkendelse til Landstinget for, at det ikke har bragt dette Spørgsmaal ind paa Lovforslaget. Det ærede Medlem for Randers (Knudsen) talte om Tolden paa Rugmel og udtalte, at denne vilde fordyre Brødbøden med 4 Øre. Mon det ærede Medlem ikke tager fejl? Rugmel er jo ikke